

Oogheelkunde

Orthoptie

Contactgegevens Alrijne Ziekenhuis

Alrijne Ziekenhuis Leiden
Houtlaan 55
2334 CK Leiden
071 517 8178

Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp
Simon Smitweg 1
2353 GA Leiderdorp
071 582 8282

Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn
Meteoorlaan 4
2401 WC Alphen aan den Rijn
0172 467 467

U heeft op advies van de oogarts, jeugdarts of huisarts een afspraak bij orthoptie gemaakt. In deze folder geven wij u hierover meer informatie.

Wat is orthoptie?

De orthoptist is een paramedisch beroepsbeoefenaar, die verantwoordelijk is voor een specifiek gedeelte van de oogheelkunde.

Orthoptie betekent letterlijk 'recht kijken'. 'Goed of recht zien' betekent het hebben van:

- een goede gezichtsscherpte van het rechter- en linkeroog
- een rechte oogstand
- goede oogbewegingen
- een goede verwerking van de beelden van beide ogen, gestuurd vanuit de hersenen

Een orthoptist onderzoekt, diagnosticeert en behandelt onder andere kinderen en volwassenen met:

- scheelzien
- lui oog
- dubbelzien
- oogbewegingsstoornissen
- specifieke hoofdpijn- en leesklachten
- brilafwijkingen bij kinderen

Het orthoptisch onderzoek

Het orthoptisch onderzoek bij een volwassene verloopt over het algemeen anders dan het onderzoek bij een kind.

Kinderen

Het onderzoek start met de anamnese; hierin zullen allerlei vragen gesteld worden over de klachten, algehele gezondheid, medicijngebruik en oogafwijkingen binnen de familie. Deze informatie is van belang voor het verdere onderzoek en het vaststellen van de diagnose.

Hierna worden verschillende testen gedaan om onder andere de oogstand, oogbewegingen, samenwerking van de ogen en gezichtsscherpte te bepalen.

Bij een eerste bezoek wordt er bij kinderen meestal gedruppeld in de ogen. Deze druppels zorgen ervoor dat de ogen niet meer kunnen scherpstellen en de pupillen worden groot. De druppels geven een wat prikkend gevoel in de ogen, maar dit duurt maar kort. Hierdoor zullen ze wazig gaan zien en zijn ze gevoelig voor licht. Het is verstandig om een zonnebril of pet mee te nemen.

Het druppelonderzoek is noodzakelijk om te bepalen of er een eventuele brilafwijking is. De druppels moeten 45 minuten tot 1 uur inwerken. Doordat de pupillen verwijd zijn door de druppels, kan de oogarts ook de binnenzijde van het oog beoordelen en zien of hier afwijkingen aanwezig zijn. De werkingsduur van de druppels is 1-2 dagen, dus ook de volgende dag kunnen hier nog klachten van zijn.

Als alle testen gedaan zijn, zal de orthoptist de uitkomsten bespreken en u en uw kind uitleg geven over de eventuele behandeling.

De totale duur van het onderzoek is 1,5 tot 2 uur.

Tijdens de vervolgcontroles wordt onderzocht of de behandeling bijgesteld moet worden. Dit onderzoek duurt ongeveer 20 minuten, het druppelonderzoek is dan niet nodig. Het druppelonderzoek wordt meestal eens per jaar a anderhalf jaar herhaald, omdat door de groei de sterkte van de ogen kan veranderen.

Volwassenen

Het onderzoek start met de anamnese; hierin zullen allerlei vragen gesteld worden over de klachten, algehele gezondheid, medicijngebruik en oogafwijkingen binnen de familie. Deze informatie is van belang voor het verdere onderzoek en het vaststellen van de diagnose.

Afhankelijk van de klachten worden verschillende testen gedaan om onder andere de oogstand, oogbewegingen, samenwerking van de ogen en gezichtsscherpte te bepalen.

Bij volwassenen kan het soms ook noodzakelijk zijn om een druppelonderzoek te doen om de brilafwijkingen objectief te meten. Deze druppels zorgen ervoor dat u tijdelijk niet meer kunt scherpstellen; hierdoor gaat u wazig zien en kunt u niet zelf deelnemen aan het verkeer. Er zal tijdens de afspraak bekeken worden of dit druppelonderzoek direct kan of dat hier een nieuwe afspraak voor gemaakt moet worden.

De duur van een afspraak is, afhankelijk van de klachten, 20 tot 40 minuten. Als druppelonderzoek nodig is, duurt het onderzoek 1,5 tot 2 uur.

Behandeling

Als het orthoptisch onderzoek is afgerond, zal de orthoptist de bevindingen en de prognose met u (en uw kind) bespreken en een passend behandelplan opstellen.

Deze behandeling kan bestaan uit:

- een bril
- occlusietherapie (afplakken met een oogpleister)
- oogspieroefeningen
- oogspieroperatie
- prisma's
- oogdruppels
- combinatie van bovenstaande.

De duur van de behandeling hangt af van de klacht of afwijking. Bij jonge kinderen met een lui oog is de behandeling de eerste jaren intensief. De meeste kinderen blijven tot hun 12^e jaar bij de orthoptist onder controle. Bij volwassenen hangt de frequentie en duur van de controles af van de aandoening en de gestarte behandeling.

Meenemen naar de afspraak

Het is belangrijk dat u tijdens het onderzoek de volgende zaken meebrengt:

- verwijsbrief, tenzij u door de oogarts naar de orthoptist wordt verwezen
- de huidige brillen, indien aanwezig de kaartjes met de brilsterktes erop
- medicijnenoverzicht
- zonnebril of pet, door de druppels worden de pupillen groot en kan het licht vervelend zijn.

Vorbereiding op de afspraak

Om uw kind goed voor te bereiden op de afspraak kunt u gebruik maken van de website kids.alrijne.nl. Per leeftijdscategorie wordt hier uitgelegd hoe het onderzoek bij de orthoptist gaat. U kunt de informatie vinden onder de kopjes naar de dokter / naar de polikliniek en dan doorklikken naar de oogdokter / naar een andere polikliniek.

Tot slot

Wat neemt u mee?

- uw (geldige) identiteitsbewijs (paspoort, ID-kaart, rijbewijs);
- uw medicatie-overzicht. Dat is een lijst met de medicijnen die u nu gebruikt. U haalt deze lijst bij uw apotheek.

Heeft u een andere zorgverzekering of een andere huisarts? Of bent u verhuisd? Geef dit dan door. Dat kan bij de registratiebalie in de hal van het ziekenhuis.

Zorgt u ervoor dat u op tijd bent voor uw afspraak? Kunt u onverwacht niet komen? Geeft u dit dan zo snel mogelijk aan ons door. Dan maken we een nieuwe afspraak met u.

Uw team

Het Alrijne Ziekenhuis een opleidingsziekenhuis. Dit betekent dat u onderzocht en behandeld kunt worden door een orthoptist in opleiding, onder supervisie van de orthoptist. Heeft u hiertegen bezwaar, meldt u dit dan voor aanvang van de afspraak.

Meer informatie

Voor meer achtergrondinformatie over oogaandoeningen en de behandeling ervan kunt u kijken op www.oogartsen.nl. Deze informatieve site wordt onderhouden door onder anderen de oogartsen van Alrijne Ziekenhuis. U vindt er teksten, foto's, filmpjes en handige links naar bijvoorbeeld patiëntenverenigingen. Ook kunt u veel informatie vinden op de website: www.oogheelkunde.org en www.orthoptie.nl

Vragen

Heeft u nog vragen en/of opmerkingen naar aanleiding van deze folder, stelt u deze dan aan uw oogarts, orthoptist of de medewerkers van de polikliniek oogheelkunde.

De polikliniek Oogheelkunde Alrijne Ziekenhuis Leiden heeft routenummer 7

De polikliniek Oogheelkunde Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp heeft routenummer 7

De polikliniek Oogheelkunde Alrijne Ziekenhuis Alphen aan den Rijn heeft routenummer 40

De polikliniek Oogheelkunde is van maandag tot en met vrijdag telefonisch te bereiken via 071 58 28058 van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.30 tot 15.30 uur.

De Spoedeisende Hulp (SEH) van Alrijne Ziekenhuis Leiderdorp is bij een acute zorgvraag **buiten** kantoor tijden telefonisch te bereiken via 071 582 8905. Tijdens kantoor uren kunt u voor acute en niet-acute vragen terecht bij de polikliniek.